

ZYG - ZAK

NUMER 5

październik 2004

cena: 1,50 zł

- wywiady
- zagadki
- poradnik literacki
- wiadomości
- żarty
- krzyżówki
- wypracowania

Wywiad z panią
Jurkiewicz

Konkurs
piosenki

Motto

„Pracuj tak, jakby praca twoja trwać miała na wieki.

Żyj tak, jakbyś umierać miał jutro.

Służ krajowi, nie licząc na wdzięczność i uznanie ludzkie.

W miejscu, które ci Pan Bóg przeznaczył, pełnij obowiązki, bez
względu na to, czy rzecz małej czy wielkiej jest wagi.

Nade wszystko zaś czcij Boga i miłuj bliźnich.”

Józef Nowina Konopka

Pieśni ludu krakowskiego

Zachodzi słońceko za las kalinowy,
Zimna rosa pada na sadek wiśniowy,
Nie padaj, nie padaj, moja zimna roso,
Aze ja zabiegnę do dziewczyny boso.

Jasiu mój Jasiu nie chodź do mnie tędy,
Bo mi potarasis w ogródecku grzędy,
Moja pani matka raniusieńko wstaje,
Twoje podkówekki po rosie poznaje.

O Boze mój Boze! Co tu pocąć teras,
Kochają mnie chłopcy tylko na jeden raz,
A ja im się i tak nie dam zbałamucić,
Którzy me kochają myślę ich porzucić.

Chybabym musiała w Krakowie nie bywać,
Zebym nie umiała Krakowiaka śpiewać.
Skowronecek śpiewa, dzień się rozedniewa,
Dziewcyzna się stroi, chłopców się spodziewa.

Józef NOWINA KONOPKA

Etnograf, przyrodnik, ziemianin, historyk

Urodził się w 1818 roku. Wykształcenie zdobywał na Wydziale Filozoficznym i Wydziale Prawa UJ. Swe zainteresowania historyczno-literackie zawdzięczał Konopka stryjowi, dzięki któremu zebrał i wydał zbiór pt.: „Pieśni ludu krakowskiego”, które cieszyły się dużym uznaniem. Sięgał do nich nawet Oskar Kolberg.

W 1850 roku Konopka wszedł w posiadanie Mogilan, które odziedziczył po swoim teściu. Nowy dziedzic zajął się poprawą gospodarki rolnej. Za jego przyczyną powstała w Mogilanach fabryka maszyn rolniczych, która była jednym z pierwszych takich zakładów przemysłowych w kraju. Dzięki niemu w Mogilanach powstała poczta i odbywały się jarmarki.

Pamiętać także należy, że Józef Nowina Konopka był posłem z okręgu słowiańskiego, a nawet miał mandat posła do Sejmu Krajowego przez dwie kadencje. Jako członek Towarzystwa Rolniczego w Krakowie był współautorem „Encyklopedii Rolnictwa”, gdzie opracował wiele haseł. Ceniąc wartość wiedzy, pomagał w tworzeniu i współfinansował szkołę rolniczą w Czernichowie.

Konopka interesował się biologią, ale oprócz tego wykazywał talent literacki, a przez wiele lat zbierał polskie przysłowia, które chciał porównać z przysłowiami innych narodów. Niestety nie zdążył, ale jego opracowanie zasililo tom „Dzieł Wszystkich” Oskara Kolberga pt. „Przysłowia”.

Zmarł w Mogilanach, 22 czerwca 1880 roku. W pięć lat po śmierci jego syn wydał monografię „Wies Mogilany”.

Dorota Trela

Śmierć Czesława Miłosza

14 sierpnia 2004 roku zmarł w Krakowie wybitny polski poeta, laureat Nagrody Nobla. To wielka strata dla naszej kultury. Został pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce.

Urodził się w 1911 roku na Litwie. Szkolną i uniwersytecką młodość spędził w Wilnie, tam również debiutował jako poeta.

Był świetnym poetą, prozaikiem, eseistą i tłumaczem. Jest autorem tomów poetyckich oraz powieści: „Zdobycie władzy”, „Dolina Issy”, oraz esejów: „Zniewolony umysł”, „Ziemia Urlo”.

Po wojnie w 1950 wyemigrował. Do 1989 roku publikował głównie w emigracyjnym wydawnictwie paryskiej „Kultury” i w Polsce poza cenzurą. Od 1961 roku był profesorem języków i literatur słowiańskich na uniwersytecie w Berkeley w Ameryce.

Informator ZYG-ZAKa

1 września – początek roku szkolnego

23 września – pierwszy dzień jesieni

9 października – nadanie imienia Szkole Podstawowej w Mogilanach Józefa Nowina Konopki

14 października – Dzień Nauczyciela (Święto Komisji Edukacji Narodowej)

Marzena Rządzik

Ciekawostki Gminne

Dzieci z Konar od 1 września 2004 roku poszły do nowo wybudowanej szkoły podstawowej. Od 15 września 2004 roku Filia Biblioteczna w Konarach została przeniesiona do pomieszczeń nowej Szkoły Podstawowej w Konarach.

Dnia 9 października 2004 roku nastąpi nadanie imienia Szkole Podstawowej w Mogilanach.

W związku z tym dniem trwają intensywne przygotowania. Uczniowie oraz nauczyciele: Pani Lidia Potok, Pani Aneta Sporek oraz Pani Grażyna Bleharczyk przygotowują ciekawy program artystyczny. Pan Mariusz Wollny zaprojektował sztandar Szkoły Podstawowej w Mogilanach.

Pan Dyrektor przygotowuje szkołę do uroczystości: jest już wbudowana tablica naszego patrona, oraz przepięknie haftowany sztandar. Wręczył gościom zaproszenia na uroczystość. Do zaproszeń dołączył gwóźdź w kształcie tarczy, na którym zostały wygrawerowane nazwiska gości.

Marzena Rządzik

WYWIAD Z PANIĄ KIEROWNIK JOLANTĄ JURKIEWICZ

1. Ile lat pracuje Pani w Urzędzie i co należy do Pani obowiązków?

W Zespole Ekonomiczno-Administracyjnym Szkół w Mogilanach pracuję cztery lata. Łatwiej byłoby określić mi to, co do moich obowiązków nie należy. Ale poważnie! Jestem odpowiedzialna za to, aby słowo „oświata” w przełożeniu na obszar naszej gminy, znaczyło tyle, co prawidłowo funkcjonujące przedszkole, siedem szkół podstawowych, dwóch gimnazjów i liceum. To także zorganizowanie dojazdu dzieci i młodzieży do szkół na terenie gminy oraz do szkół specjalnych w Krakowie oraz organizowanie prac wielu komisji dla pracowników placówek oświatowych.

2. Czy odpowiada Pani kierownicze stanowisko?

To trudne pytanie. Powiem może tak: cieszę się, że pracuję zajmując się tym, na czym dobrze się znam, do czego posiadam bardzo dobre kwalifikacje, duże doświadczenie. Jestem osobą odpowiedzialną, pracowitą i otwartą na innych ludzi, wymagającą od innych, ale przede wszystkim od siebie. I jeśli mała grupa ludzi, którą prowadzę, rozumie w jakim celu podejmujemy zadania i stara się robić to dobrze, to mogę powiedzieć: lubię kierownicze stanowisko.

3. Czy tęskni Pani za pracą z dziećmi?

Często myślę o pracy z dziećmi i młodzieżą w szkole. Bardzo to lubiłam i dlatego chętnie spotykam się z Wami, starając się jak najczęściej uczestniczyć w imprezach i spotkaniach organizowanych przez szkoły. Teraz też pracuję dla Was i cieszę się, że odkąd istnieją władze samorządowe, tak wiele dobrego dzieje się w oświacie, głównie w zakresie polepszenia bazy, wyposażenia szkół i podwyższania Waszej wiedzy i umiejętności.

4. Czy czyta Pani książki?

Oczywiście, że tak. Cieszę mnie fakt, że także dla moich własnych dzieci jest to pasją. W zależności od czasu i nastroju, lubię czytać poezję i książki określane ogólnie jako obyczajowe.

5. Czy słucha Pani muzyki, a jeśli tak, to jakiej?

Lubię muzykę. W okresie studiów prowadziłam tematyczne audycje muzyczne dla osób niewidomych, oparte na muzyce klasycznej. Takiej właśnie muzyki słucham najchętniej. Wracam też często do muzyki lat 60-tych, do muzyki The Beatles, The Rolling Stones, polskich zespołów określanych dziś mianem „dinozaurów”. Chętnie słucham płyt Leonarda Cohena, znakomitych tenorów, np. Andrea Bocelliego.

6. Czy próbowała Pani zdobyć środki z Unii Europejskiej?

Obecnie pracujemy nad sfinalizowaniem współpracy z powiatem w sprawie projektu „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” - pozyskanie pieniędzy na stypendia dla uczniów klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych. Pisaliśmy także wnioski do PAOW - Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich (ZEAS i referat IGK) na pozyskanie środków z Banku Światowego na remonty szkół oraz na szkolenia nauczycieli, zakup oprogramowania itp. Na niektóre zadania, np. szkolenia nauczycieli, wymianę okien udało się uzyskać fundusze. Informujemy także szkoły o programach unijnych, w których mogą uczestniczyć.

7. Czy Urząd Gminy Mogilany współpracuje z miastem, które znajduje się w innym kraju?

Właśnie kilka dni temu wróciła z Węgier delegacja nauczycieli, która rozmawiała w miejscowości Sasd, m.in. o wymianie młodzieży (już raz dzieci z naszej gminy wypoczywały nad Balatonem). Również nauczyciele i młodzież z Gimnazjum w Mogilanach gościła w Niemczech w miejscowości Untersteinach. Na wiosnę spodziewany jest przyjazd delegacji z Niemiec. Dziękuję Wam za rozmowę i pozdrawiam wszystkich czytelników Waszej gazetki.

rozmawiały: Dorota Trela Agnieszka Strzebońska kl. Va

Co mnie dziwi w świecie?

Wypowiedzi uczniów

Najbardziej na świecie dziwi mnie to, że ludzie ciągle się ze sobą kłócą, ciągle wybuchają wojny, przecież to straszne, że ludzie się na wzajem zabijają i nienawidzą. Nie mogę zrozumieć, jak z takimi zbrodniami na sumieniu mogą dalej żyć.

Bardzo bym chciał, żeby na ziemi był pokój, by ludzie się nie kłócili tylko, żeby żyli w przyjaźni.

Jestem ciekaw, czy na świecie będzie kiedyś pokój. Czy ludzie zrozumieją, że czynią źle?!

Mam nadzieję, że za parę lat nastanie pokój, wszyscy będą się lubić, będą sobie pomagać i nie będzie wojen.

Artur Gąsior kl. Vb

Na pytanie **CO NAJBARDZIEJ DZIWI MNIE W ŚWIECIE** jest mi bardzo trudno odpowiedzieć. Bo przecież dziwią mnie huragany, pioruny, powodzie. Te zjawiska zostały jednak naukowo wyjaśnione, więc przestają zadziwiać swoją istotą.

Lecz jest jedno, co mnie bardzo dziwi, czego chyba nikt nie jest mi w stanie wytłumaczyć to: **terror, morderstwa, wojny**. Dlaczego z jednej strony idzie dobro, ludzie w pocie czoła pracują na to, by wszystkim na świecie było łatwiej, wygodniej, a z drugiej strony idzie zło, takie jakby czołg zbudowany z żądy krwi i pieniędzy. Dlaczego toczy się to błędne koło, że tak jak np. w Iraku jeden zabija drugiego, bo ten zabił kogoś innego.

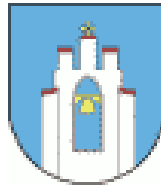
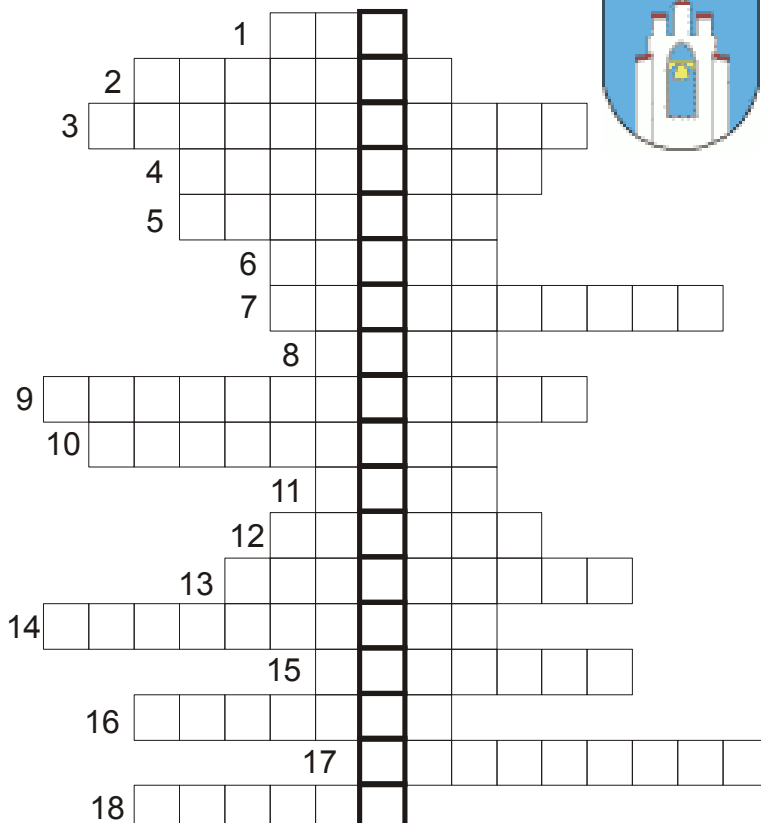
Lecz jak św. pamięci Czesław Niemen wierzę w to, **„ŻE LUDZI DOBREJ WOLI JEST WIĘCEJ I ŻE TEN ŚWIAT NIE ZGINIE NIGDY- NIE”**.

Artur Najder kl. Va

Najbardziej na świecie dziwi mnie to, dlaczego na świecie są wojny, skoro chyba wszystko można by było omówić, wymyślić jakiejś rozwiązanie. Po co ludzie mają tracić życie - nie tylko żołnierze, ale i zwykli ludzie? A ile osób może na jednej wojnie zostać kalekami do końca życia? Gdyby to ode mnie zależało czy mają być wojny powiedziałbym „NIE”!

Rafał Najder kl. Va

Krzyżówka o Mogilanach

1. Nazwisko poety z Nagłowic, który gościł w mogiłańskim dworze
2. Dom Boży
3. Znajduje się w dawnym budynku szkoły
4. Zakon, w którego posiadaniu były Mogilany
5. Rzymsko -katolicka
6. Centrum Mogilan
7. Dawna nazwa zachodniej części Mogilan
8. Zabytkowy w parku
9. Rezerwat przyrody w Mogilanach
10. Zespół regionalny z Mogilan
11. Z aleją grabową przy dworze Konopków
12. Budynek, w którym uczą się dzieci
13. Herb Mogilan
14. Droga do Zakopanego
15. Nazwisko Oskara, słynnego etnografa
16. Dawny dom drewniany na wsi
17. Przydrożne...
18. Budynek OSP

Krzysztof Kiebuła kl. Va

Chciałabym w tym numerze napisać o wyrazach bardzo często używanych, z którymi wiele osób ma problemy.

FORMA POPRAWNA**Ta pomarańcza**

np. Ta pomarańcza jest bardzo ładna.

Sweter

np. Włożę dzisiaj wełniany sweter.

Od roku

np. Od roku pracuję.

Ja lubiłem

np. Ja lubiłem grać w piłkę nożną.

FORMA NIEPOPRAWNA

nie: Ta pomarańcz, ten pomarańcz

nie: Swetr, cweter

nie: Od roku czasu

nie: Ja lubiałem

Lidia Potok

Kącik dla ciekawskich Kącik dla ciekawskich

Przyroda we wrześniu i w październiku

Wrzesień

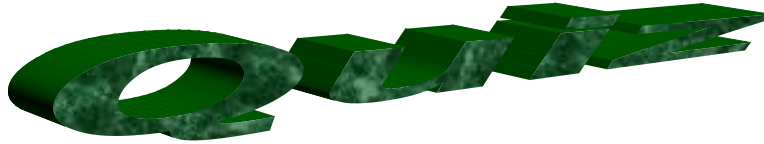
- ❖ Z drzew spadają żołędzie i kasztany. Pojawiają się pierwsze kolorowe liście.
- ❖ Przy drogach kwitną osty.
- ❖ Odlatują ptaki. Na początku miesiąca odlatuje bocian czarny. Do odlotu zbierają się żurawie i gęsi. Rozpoczynają się wędrówki gawronów: nasze gawrony lecą na południowy zachód, inne przylatują do nas z północy i ze wschodu.
- ❖ W lasach owocują borówki (borówki brusznice) i żurawiny. Jest mnóstwo grzybów i jeżyn.
- ❖ Wiewiórka zbiera zapasy na zimę.
- ❖ Snuje się babie lato: małe pajęczki wędrują na długich nitkach pajęczyny.
- ❖ Rolnicy sieją zboże ozime: żyto, pszenicę i jęczmień. Zaczynają się wykopki : ziemniaków i buraków. Zbieramy groch, fasolę, kukurydzę, cebulę i pomidory. Kończymy zbiór warzyw, zanim zaczną się przymrozki.
- ❖ Dojrzewają winogrona, gruszki, jabłka i śliwki, a także orzechy włoskie i laskowe.

Październik

- ❖ Na południe odlatuje część skowronków; gdy zima jest łagodniejsza, część z nich zostaje. Kończy się odlot żurawi.
- ❖ W lasach jest zatrzęsienie grzybów.
- ❖ Borsuki przygotowują się do snu zimowego. Młodym wilczkom wyrastają już ząbki.
- ❖ Z drzew zrywamy jabłka i gruszki zimowe przeznaczone do przechowania, a z pól i grządek zbieramy marchew i selery. Sadzimy drzewa, róże i inne krzewy.

Marzena Rządzik

1. Józef Konopka był:
 - M) etnografem
 - C) kasztelanem
 - J) pisarzem.
2. W którym roku urodziła się Władysława Kromer?
 - Ó) w 1888r
 - A) w 1889r
 - R) w 1898r.
3. Kogo finansował Józef Konopka?
 - Z) Mikołaja Reya
 - O) W. S. Jordana
 - M) Oskara Kolberga
4. Kto zaczął spisywać Kronikę szkoły w Mogilanach?
 - G) Maciej Ferbelus
 - E) Maciej Kłapa
 - Y) Jan Jeż
5. Co i kiedy Józef Konopka ofiarował szkole?
 - F) 1874r.-podręczniki
 - P) 1875r.-izba w karczmie
 - T) 1876r.-przybory szkolne
6. Kto sprzedał Józefowi Konopce (dziadkowi patrona) Mogilany?
 - K) Helena Apolonia
 - A) Sydonia de Ligne Potocka
 - C) Waław Potocki
7. Józef Konopka był herbu:
 - T) Nowina
 - O) Nowinka
 - K) Nowin
8. Józef Konopka założył:
 - N) fabrykę ciągników rolniczych
 - I) fabrykę kombajnów
 - R) fabrykę maszyn rolniczych
9. W którym roku pani Kromer zaczęła uczyć w Mogilanach?
 - T) w 1917r
 - O) w 1907r
 - Ó) w 1927r.
10. Jak dawniej nazywano elementarz?
 - Z) Sztambuch
 - N) Abecadlnik
 - P) Czytadło
11. Ile odznak dostała Władysława Kromer?
 - R) 4
 - A) 3
 - K) 5
12. Jak się nazywał poprzednik obecnego dyrektora?
 - A) Janina Królik
 - H) Janina Rutkowska
 - !) Alina Królik

Litery obok poprawnych odpowiedzi wpisz do kuponu u dołu, naklej na kartkę, podpisz (imię, nazwisko, klasa) i wrzuć do skrzynki na korytarzu.....

NAGRODY CZEKAJĄ!!!

KUPON KONKURSOWY:

Hasło brzmi:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

BYŁAM W EGIPCIE

Zbliżały się wakacje. Dzień przed końcem roku szkolnego tata powiedział mi, że jedziemy do Egiptu. Dziesięć dni później jesteśmy już w Egipcie. Jest poniedziałek i mamy w planie wyjazd na safari: zobaczyć wioskę Beduinów.

← Domy egipskie

Beduini hodują gołębie, kozy i wielbłądy, a ich dzieci już od drugiego roku życia pomagają rodzicom. Mieszkańcy wioski śpią na chodnikach, które wieczorem rozkładają na ziemi, a rano chowają. Domy nie mają dachów, ponieważ od 11 lat nie padał tam deszcz.

W wiosce jest jeden samochód, którym jeździ się po sprawunki. Jednak ci, co byli w mieście, wolą swoje życie na pustyni.

Świątynia królowej Hatszepsut →

Kiedy dowiedzieliśmy się tego wszystkiego, zaprowadzono nas do studni, która miała 18 metrów głębokości. Potem udaliśmy się na górę, żeby obejrzeć zachód słońca na pustyni. Po zachodzie zeszliśmy z góry, by zobaczyć folklor ludzi pustyni i zostaliśmy zaproszeni do tańca.

To był dzień!

Dorota Trela kl. Va

← Zachód słońca na pustyni

OGŁASZAMY KONKURS!

Poszukajmy wspólnie piosenki, która najlepiej wprowadza w dobry nastrój,
dobry humor.

Prosimy propozycje wrzucać do skrzynki na korytarzu.
Wyniki podamy w następnej gazecie

Wesoła strona

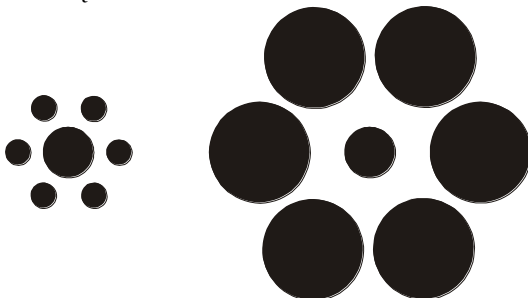
1. Pociąg elektryczny jedzie ze wschodu na zachód. W którą stronę leci dym?
2. W pudełku została tylko jedna zapalka. Zdenerwowany tata musiał zapalić kuchenkę gazową, świecę i lampę naftową. Co zapalił najpierw?
3. Czy wiesz, ile każdy pies ma zębów?
4. Pewien ślimak potrzebuje półtorej godziny, by okrążyć zgodnie z ruchem wskazówek zegara pewien tor wyścigowy. Natomiast okrążenie tego samego toru w kierunku przeciwnym do wskazówek zegara zajmuje mu dziewięćdziesiąt minut. Skąd bierze się ta różnica?

Odpowiedzi

1. Dymu nie ma, przecież ten pociąg jest elektryczny.
2. Zapalkę.
3. Cały pysk
4. Nie ma żadnej różnicy. Półtorej godziny to 90 minut

OCZOPLĄSY

Bez pomocy linijki powiedz, w którym kwiatku środkowe kółeczko jest większe.

Przygotowały: Dorota Trela, Agnieszka Strzebońska kl. Va

BECZKA ŚMIECHU

Magik stara się o pracę w cyrku.

-A co pan potrafi?- pyta znudzony dyrektor .

- Potrafię naśladować ptaki.

- Fiu, fiu! Też mi coś. Nawet ja to umiem. Dziękujemy panu!

- Bardzo szkoda... - westchnął magik i... wyfrunął przez okno.

- Tato, czy poziomki mają nóżki?

- Ależ skąd! Że też ci coś takiego przyszło do głowy?

- Ojej, to ja się chyba najadłem biedronek!

U Kowalskich trwa remont. Mama jak to mama, tapetuje ściany, tato leży na podłodze, bo układa panele, a Jasio?

Jasiowi mama pozwoliła pomalować białą, olejną farbą okno w jego pokoju! Już po 15 minutach Jasio melduje wykonaniu zadania:

- Okno pomalowane! Czy mam też pomalować ramy?

Przybiega Jasio na stację benzynową z kanistrem:

- Niech pan naleje dziesięć litrów benzyny, tylko szybko!

- A co się dzieje? Pali się?

- Tak, tak! Moja szkoła. Ale jakby trochę przygasa!

Redakcja: mgr Lidia Potok - redagowanie całości, Dorota Trela, Paweł Bogucki, Agnieszka Strzebońska, Maciej Angierman, Bartek Sroka, Artur Najder, Rafał Najder, mgrAnna Strzebońska – konsultacja kącika komputerowego